

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2022  
ΤΕΥΧΟΣ 30

# ΑΝΑ ΜΕΤ ΑΔΟΣΗ

Ενημερωτικό Δελτίο  
του Μ.Ε.Τ. Π.Π.

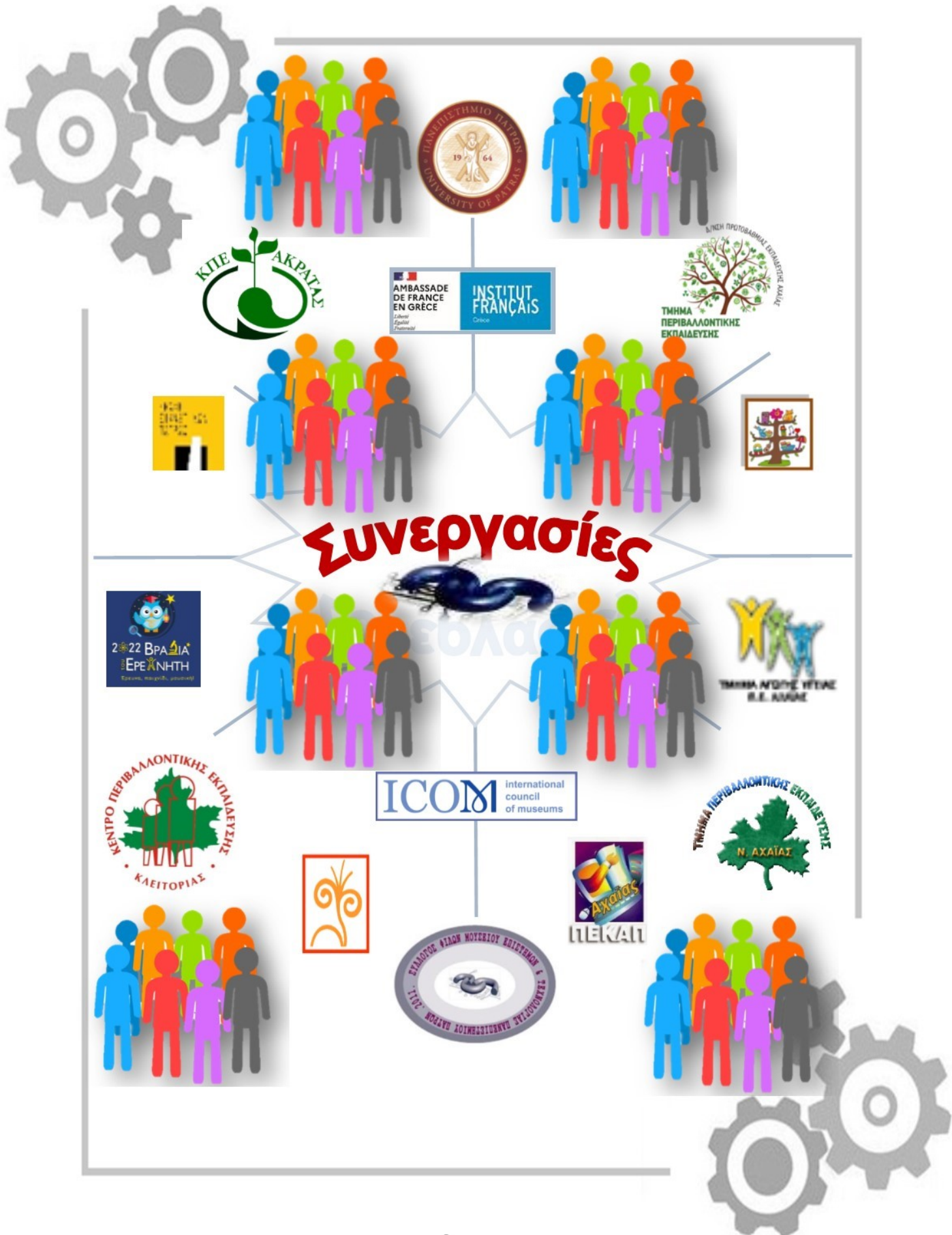




## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

- **Επιφυλλίδα** ..... σελ. 3
- **Ανα – MET – άδοση: Συμβαίνει στο χώρο των μουσείων** ..... σελ. 4  
“ Νέος ορισμός του Μουσείου ”
- **Ανα – MET – άδοση: Η Δράση του μήνα** ..... σελ. 5-6-7  
“ Έκθεση «Χώμα – Νερό – Φωτιά: αναζητώντας την τέχνη της γης από τη χρήση, στο Μουσείο» ”
- **Ανα – MET – άδοση: Ο χρόνος που πέρασε στο Μ.Ε.Τ.** ..... σελ. 8-9  
“ 46...υπνες σχολικές δράσεις συνεργασίας με το Μουσείο Επιστημών και Τεχνολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών ”
- **Ανα –MET – άδοση: Κάποτε στην επιστήμη** ..... σελ. 10  
“ John Walker Hayes – Ένας δάσκαλος της κεραμικής ”
- **Ανα – MET – άδοση: Προσεχώς στο Μ.Ε.Τ.** ..... σελ. 11  
“ Έκθεση «Κατανόηση της δυναμικής σχέσης Αρχαιολογίας – Κοινωνίας μέσα από το πρίσμα των γεωεπιστημών». ”
- **Σύλλογος Φίλων Μ.Ε.Τ.** ..... σελ.11
- **Συντελεστές** ..... σελ.12
- **Στοιχεία Επικοινωνίας** ..... σελ.12





## Νέος ορισμός του Μουσείου

Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση του ICOM, στις 24 Αυγούστου 2022, στην Πράγα, ενέκρινε την πρόταση για τον νέο ορισμό του μουσείου με ποσοστό 92,41%. Ο ορισμός που προτάθηκε και ψηφίστηκε στη Γενική Συνέλευση, διαμορφώθηκε από τη Μόνιμη Επιτροπή για τον Ορισμό του Μουσείου-ICOM Define, μέσα από μια νέα μεθοδολογία με στόχο να ανταποκριθεί στην ανάγκη για μια δημοκρατική και ανοιχτή διαδικασία διαβούλευσης με τις Εθνικές Επιτροπές, τις Διεθνείς Επιτροπές, τις Περιφερειακές Συμμαχίες και τους Συνεργαζόμενους Οργανισμούς που αποτελούν το ICOM. Ο σχεδιασμός αυτής της μεθοδολογίας βασίζεται στη μεγαλύτερη διαφάνεια, καθώς και στην προσεκτική ακρόαση όλων των προτάσεων.

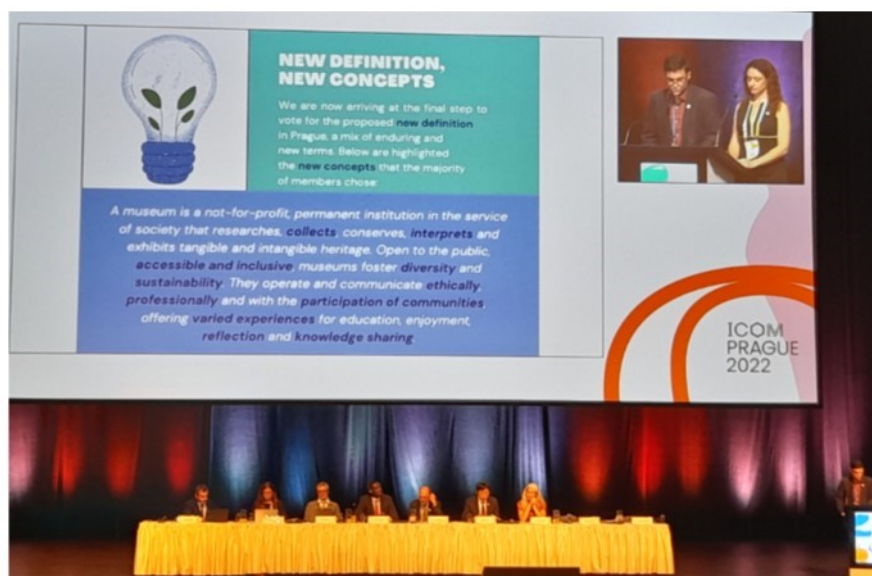
Ο νέος ορισμός του Μουσείου είναι:

**“A museum is a not-for-profit, permanent institution in the service of society that researches, collects, conserves, interprets and exhibits tangible and intangible heritage. Open to the public, accessible and inclusive, museums foster diversity and sustainability. They operate and communicate ethically, professionally and with the participation of communities, offering varied experiences for education, enjoyment, reflection and knowledge sharing.”**

Για περισσότερες πληροφορίες:

<https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/museum-definition/>

Η επίσημη μετάφραση του ορισμού του Μουσείου στα ελληνικά θα ανακοινωθεί σύντομα. Το Ελληνικό Τμήμα του ICOM συνεργάζεται με το Ερευνητικό Εργαστήριο Μουσειολογίας του Τμήματος Αρχαιονομίας, Βιβλιοθηκονομίας & Μουσειολογίας και μέλη του Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου γι' αυτόν το σκοπό.



## Έκθεση «Χώμα – Νερό – Φωτιά:

### Αναζητώντας την τέχνη της γης από τη χρήση, στο Μουσείο»

Σε λίγες μέρες θα ολοκληρωθεί η έκθεση «Χώμα – Νερό – Φωτιά: αναζητώντας την τέχνη της γης από τη χρήση, στο Μουσείο», την οποία φιλοξενεί το Μουσείο Επιστημών και Τεχνολογίας από τον περασμένο Ιούνιο. Η έκθεση είναι το αποτέλεσμα των εργασιών του ομώνυμου Πολιτιστικού Δικτύου για το σχολικό/ακαδημαϊκό έτος 2021-2022, όπως υλοποιήθηκε από το MET σε συνεργασία με τα Τμήματα Πολιτιστικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Αχαΐας, το Κέντρο Μελέτης Αρχαιολογικού Υλικού – Κέραμος του Τμήματος Γεωλογίας ΠΠ, το Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών και την Ένωση Εικαστικών Πάτρας.

Περισσότερα από 20 σχολεία, σχεδόν 300 μαθητές όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων, κατέφθασαν στο MET για να απολαύσουν την εμπειρία συμμετοχής σε ένα εργαστήριο κεραμικής. Με τη δική μας καθοδήγηση, τη βοήθεια των εθελοντών και με οδηγό τη φαντασία, τα παιδιά κατάφεραν να γίνουν οι ίδιοι μικροί κεραμίστες και να βιώσουν ευχάριστες στιγμές στο χώρο του Μουσείου.



Ήταν για εμένα η πρώτη εμπειρία διαμεσολάβησης μεταξύ του υλικού που ονομάζουμε πηλός και της τέχνης της κεραμικής με τα παιδιά. Εξ αρχής αγχωνόμουν και συνάμα αναρωτιόμουν: τι αποτέλεσμα θα επιφέρει η σχέση αυτή, με ποιό τρόπο τα παιδιά θα αντιμετωπίσουν το υλικό και την κεραμική γενικότερα, θα τους αρέσει, θα μπορούσα να πυροδοτήσω τη δημιουργική τους ικανότητα; Μα τι σκεφτόμουν; Κάθε παιδί είναι δημιουργικό χωρίς να το ξέρει, χωρίς να το θέλει, γιατί καθοδηγείται από την ανάγκη να εκφράσει όλες τις πιθανές διαστάσεις ενός υλικού αντικειμένου, μιας εικόνας ή ακόμα και μιας σκέψης. Και χρησιμοποιούν για να εκφράζονται διάφορα υλικά, μπογιές, πλαστελίνη, χαρτόνια κ.α γιατί να μην απολαύσουν και την επαφή με τον πηλό;



Η αλήθεια είναι πως ως υλικό έλκει τα παιδιά και θέλουν να ασχοληθούν όλο και περισσότερο. Στο βιβλίο της "The Healing Art of Clay Therapy", η Patricia Sherwood αναφέρει πως η επεξεργασία του πηλού είναι κάτι σαν τη «Σταχτοπούτα της τέχνης». Η στέρεη μάζα, δε σε γοητεύει με την πρώτη ματιά. Ο πηλός φωνάζει για να αποκαλυφθεί, να επεξεργαστεί μέσω των αισθήσεων, να πιεστεί, να τραβηχτεί, να μαλαχθεί, να αποκτήσει βαθουλώματα και να προστεθεί κομμάτι με κομμάτι με κομμάτι.

Κάτι αντίστοιχο συνέβη και με τα παιδιά, όταν παίρνοντας στο χέρι τους ένα κομμάτι πηλό, όταν το ζουλήξαν και παρατηρήσαν με τη μάλαξη πως αλλάζει, κατάλαβαν πως η ενέργειά τους έχει επίπτωση, πως μπορούν να δημιουργήσουν με την αφή και μόνο. Προσπάθησα να ενθαρρύνω τα παιδιά να δημιουργήσουν, να μιλήσουμε για το έργο τους και να μου διηγηθούν τις ιστορίες πίσω αυτό. Κι όταν τελειωνε η ώρα ήταν σχεδόν όλα ικανοποιημένα με το αποτέλεσμα και έδειχναν τον ενθουσιασμό τους. Ακόμα και μεγαλύτερης ηλικίας παιδιά, που θεώρησαν πως ήταν μεγάλα για να παίξουν με τον πηλό, όταν τελειώνε το εργαστήριο ρωτούσαν τη καθηγήτριά τους «Κυρία, μπορούμε να έρθουμε πάλι;»





Πολλές ιστορίες έχουν χαραχθεί στο μυαλό μου. Μοναδικές ήταν οι στιγμές όταν δουλεύαμε στα τραπέζια μας και επικρατούσε άλλοτε μια σιγή σχεδόν μαγική, άλλοτε φοβερή κινητικότητα από την περιέργεια των παιδιών να δουν τι φτιάχνουν οι φίλοι τους στο διπλανό τραπέζι. Θυμάμαι χαρακτηριστικά στο εργαστήριο επεξεργασίας πρώτης ύλης, ένα τεράστιο σύννεφο σκόνης κατά τη προσπάθεια μιας ομάδας να κοσκινίσει το αργιλόχωμα. Το σύννεφο διαλύθηκε σύντομα από τα χαμόγελα των παιδιών όταν είδαν το ταπεινό χρώμα να μετουσιώνεται σε πηλό.

Πιστεύω πως τα παιδιά είδαν τα εργαστήρια και τον πηλό ως παιχνίδι και δεν καταλάβαιναν πόσο γρήγορα περνούσε η ώρα. Εξάλλου, δεν ενδιαφέρονταν να κάνουν απαραίτητα κάτι ωραίο. Ακόμα και αν δεν το είχαν συνειδητοποιήσει, ήθελαν να αισθανθούν τον ενθουσιασμό και τη χαρά της δημιουργίας. Ήμασταν όλοι μια ομάδα, εγώ, οι εθελοντές, τα παιδιά, οι καθηγητές, το προσωπικό του Μουσείου. Το ζητούμενο στα εργαστήρια που υλοποιήθηκαν, δεν ήταν να φτιάξουν το τέλειο έργο, αλλά να απολαύσουν το παιχνίδι. Και νομίζω πως τα καταφέραμε!



Νικούλα Κουγιά

## 46...υπνες σχολικές δράσεις συνεργασίας

### με το Μουσείο Επιστημών και Τεχνολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών

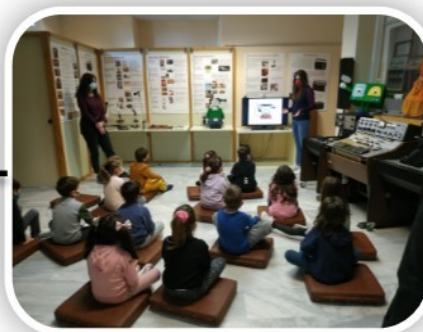


Η δυναμική παρουσία του ΜΕΤ στα εκπαιδευτικά πράγματα της πόλης μας έχει προσφέρει πολλές ευκαιρίες ενημέρωσης, επιμόρφωσης, παροχής εκπαιδευτικών προγραμμάτων κ.α. στους εκπαιδευτικούς και οι συνάδελφοι του σχολείου μας, του 46ου Δημοτικού Σχολείου Πατρών, έχουμε επανειλημμένα επωφεληθεί.

Το παρελθόν σχολικό έτος 2021-2022, όμως, τολμήσαμε να κάνουμε ένα βήμα πιο πέρα επιδιώκοντας όχι μόνο να επωφεληθεί το Σχολείο από το Μουσείο αλλά και να προσφέρει το Σχολείο στο Μουσείο, όχι μόνο να επισκεφθεί αλλά και να φιλοξενήσει, όχι μόνο να παρακολουθήσει αλλά και να συμμετάσχει, όχι μόνο να ακροαστεί αλλά και να παρουσιάσει. Έτσι οι δύο φορείς κατάφεραν να αλληλεπιδράσουν, να συνεργαστούν και να συνδημιουργήσουν και μάλιστα με νέους τρόπους και σε νέα διδακτικά πεδία.

Επιλέξαμε να προσδιορίσουμε το πλαίσιο του έργου μας με ένα Πρωτόκολλο Συνεργασίας το οποίο περιλάμβανε τις αμοιβαίες δεσμεύσεις και συνεισφορές, ενώ καθόριζε το διάστημα της συνεργασίας μας σε δύο σχολικά έτη με λήξη τον Ιούνιο του 2023.

Πραγματοποιήσαμε εκπαιδευτικές επισκέψεις και παρακολουθήσαμε εκπαιδευτικά προγράμματα του Μουσείου, έχοντας πρώτα υλοποιήσει στο χώρο του σχολείου δραστηριότητες προετοιμασίας, οι οποίες όχι μόνο αύξησαν τη γνωστική ετοιμότητα του μικρού επισκέπτη αλλά και του έδιναν τη δυνατότητα να καταθέσει και παρουσιάσει τις δικές του σχετικές εμπειρίες.



Ενδεικτικά αναφέρουμε τη φωτογράφιση παλιών ή νεότερων ραδιοφώνων στα σπίτια των παιδιών, τα οποία εκθέσαμε φωτογραφικά στο Μουσείο δίπλα στα πραγματικά εκθέματα, προβαίνοντας σε παρατήρηση, σύγκριση, τοποθέτηση στη γραμμή του χρόνου κλπ. Δημιουργήθηκε έτσι μια συγχώνευση της μουσειακής εμπειρίας με την εμπειρία του ιδιωτικού χώρου που διευκόλυνε σημαντικά την αφομοίωση της νέας γνώσης.



Επιπρόσθετα, τολμήσαμε να χρησιμοποιήσουμε το χώρο του Μουσείου για τελειώς νέες και φαινομενικά «άσχετες» μαθησιακές δραστηριότητες, όπως για παράδειγμα την Παραγωγή Γραπτού Λόγου.

Η περιγραφή αντικείμενου ως ένα από τα είδη περιγραφής που διδάσκουμε ευνοήθηκε πάρα πολύ μέσα στο χώρο του Μουσείου, όπου τα αντικείμενα έχουν πρωταγωνιστικό ρόλο και η παρατήρησή τους είναι απαραίτητο συστατικό της προσπέλασής τους από τον επισκέπτη μέσω του εκπαιδευτικού προγράμματος. Εκμεταλλευτήκαμε αυτή τη δυνατότητα και διαπιστώσαμε ότι διευκολύνθηκε σημαντικά η γραπτή έκφραση των μαθητών.

Ένα ακόμα τολμηρό βήμα ήταν η πρόσκληση να φιλοξενήσουμε στο σχολείο μας την Ομάδα Εμφυχωτών του Μουσείου. Η ευκαιρία να παίξουν τα παιδιά παιχνίδια με θέμα τα ήδη γνωστά τους μουσειακά εκθέματα μέσα στην αυλή του Σχολείου τους, έδωσε στη συνεργασία μας την αίσθηση κλιμάκωσης προς πιο ευχάριστες δραστηριότητες που καταφέρνουν να φέρουν την μουσειακή εμπειρία όλο και πιο κοντά στην καθημερινότητα του μαθητή-επισκέπτη.



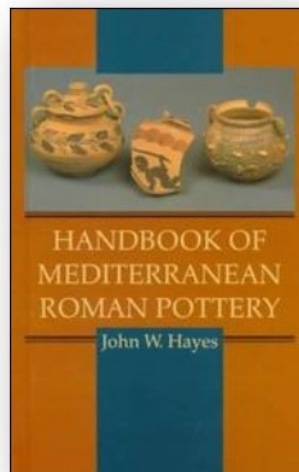
Κορύφωση όμως της συνεργασίας μας θεωρούμε την ευκαιρία που μας έδωσε ένας άλλος φορέας του Πανεπιστημίου Πατρών, ο Ραδιοφωνικός Σταθμός, χάρη στον οποίο μοιραστήκαμε με την κοινότητα την εμπειρία συνεργασίας μας με το ΜΕΤ και με άλλα μουσεία κατά το σχολικό έτος 2021-2022. Εκεί οι μαθητές τόλμησαν να εκτεθούν στο ραδιοφωνικό κοινό ζώντας την ανεπανάληπτη εμπειρία της ζωντανής ραδιοφωνικής εκπομπής.



Η επιτυχία της συνεργασίας αυτής οφείλεται σε ένα μεγάλο βαθμό στην αντίληψη που έχει το προσωπικό του ΜΕΤ για τον εκπαιδευτικό του ρόλο και το όραμα που υπηρετεί για τη μουσειακή εκπαίδευση στην πόλη μας. Εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας και την πρόθεσή μας να συνεχίσουμε και να εμβαθύνουμε το κοινό έργο μας.

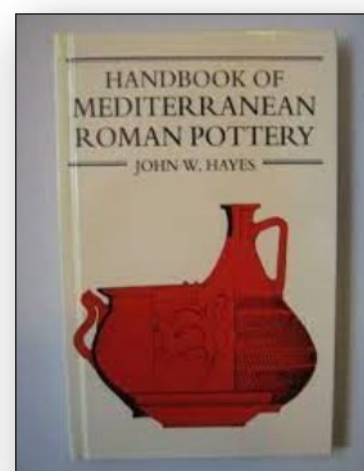
**Μαρία Γκοτσοπούλου**

## John Walker Hayes – Ένας δάσκαλος της κεραμικής



Ο John Walker Hayes (γεννημένος το 1938), γνωστός ως J.W. Hayes, είναι Βρετανός αρχαιολόγος. Ο Hayes σπούδασε στο Πανεπιστήμιο του Κέμπριτζ και ήταν έφορος στο Βασιλικό Μουσείο του Οντάριο στο Τορόντο από το 1968. Έχει ειδικευτεί στη ρωμαϊκή κεραμική, ιδίως στην ανατολική και βορειοαφρικανική. Τα πιο γνωστά του βιβλία είναι το “Late Roman Pottery” (1972) και το “Handbook of Mediterranean Roman Pottery” (1997). Από τις διακρίσεις του ξεχωρίζει, το 1990, το βραβείο Gold Medal Award for Distinguished Archaeological Achievement.

Μέρος του σημαντικού του έργου παρουσιάζει την κεραμική από την ύστερη κλασική έως τη ρωμαϊκή εποχή, από τις ανασκαφές του Πανεπιστημίου του Σικάγο στα Ίσθμια (1952-1989). Σημαντικό είναι να τονισθεί πως έχει δείξει έντονο ενδιαφέρον για τον ελληνικό χώρο και την αρχαία ελληνική τέχνη. Κάποια από τα θέματα με τα οποία έχει ασχοληθεί είναι η υστεροκλασική και ελληνοιστική κεραμική, η ρωμαϊκή κεραμική και η κεραμική από το Παλαιμόνιο. Επιπλέον, ασχολήθηκε με σλαβικής και βυζαντινής προέλευσης κεραμική που βρέθηκε στην περιοχή του ιερού. Αξιοσημείωτο είναι το έργο του στην παρουσίαση των ευρημάτων, που παρέχουν κρίσιμες πληροφορίες για την ιστορία του πανελληνίου ιερού του Ποσειδώνα και τις τελετουργικές δραστηριότητες.



Σπυριδούλα Τσουκαλά



## Έκθεση «Κατανόηση της δυναμικής σχέσης Αρχαιολογίας – Κοινωνίας μέσα από το πρίσμα των γεωεπιστημών»



Συνδιοργανώνεται από το Μουσείο Επιστημών και Τεχνολογίας και τα Τμήματα Ιστορίας και Αρχαιολογίας και Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, έκθεση με τίτλο «Κατανόηση της δυναμικής σχέσης Αρχαιολογίας – Κοινωνίας μέσα από το πρίσμα των γεωεπιστημών». Η έκθεση αποτελεί μια εμπλουτισμένη έκδοση της pop-up έκθεσης «Κατανόηση της δυναμικής σχέσης Αρχαιολογίας – Κοινωνίας», η οποία αποτελεί μέρος ερευνητικού προγράμματος που χρηματοδοτήθηκε από την Περιφερειακή Κυβέρνηση της Γαλιτίας, με στόχο την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και την ορθολογική διαχείρισή της, στο μεσογειακό πλαίσιο με τον ακόλουθο κοινωνικό της αντίκτυπο.

Καθιστώντας όλο και περισσότερο επιβεβλημένη τη διεπιστημονική προσέγγιση της έρευνας, υπό το πρίσμα της σύνδεσης της Αρχαιολογίας με τις επιστήμες της Γης, η έκθεση θα εμπλουτιστεί με στόχο την ανάδειξη της συμβολής των Γεωεπιστημών στην κατανόηση των προϊστορικών κοινωνιών, της πολιτιστικής κληρονομιάς και της μελέτης του αρχαιολογικού υλικού.

Η έκθεση θα παρουσιαστεί από τις 10 Νοεμβρίου 2022 και θα ολοκληρωθεί στις 18 Φεβρουαρίου 2023.

## Σύλλογος Φίλων του Μ.Ε.Τ

Ο Σύλλογος Φίλων του Μουσείου Επιστημών και Τεχνολογίας (Μ.Ε.Τ.) του Πανεπιστημίου Πατρών ιδρύθηκε το Μάιο του 2010. Είναι ένα μη κερδοσκοπικό σωματείο που έχει έδρα την Πάτρα και στοχεύει την ηθική και υλική συμπαράσταση στους σκοπούς του ΜΕΤ.

Οι «Φίλοι του ΜΕΤ» ενισχύουν το Μουσείο και έχουν ως σκοπό:

- Την ηθική και υλική ενίσχυση του ΜΕΤ για την πιο αποτελεσματική επίτευξη των στόχων του.
- Τη συνεχή ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού για την επιστημονική και τεχνολογική κληρονομιά και τους στόχους του Μουσείου.
- Την υποστήριξη του εμπλουτισμού των συλλογών του Μουσείου.
- Την ενίσχυση των ερευνητικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων του.

Κατά τη διάρκεια του έτους, ο Σύλλογος Φίλων οργανώνει συναντήσεις, συνδιοργανώνει εκδηλώσεις με το ΜΕΤ, και ιδιαίτερα την εκδήλωση που υλοποιείται κάθε χρόνο για την Παγκόσμια Ημέρα Εθελοντισμού. Ο Σύλλογος Φίλων του ΜΕΤ είναι ένα σημαντικό κομμάτι του Μουσείου διότι ενισχύει και αγκαλιάζει κάθε προσπάθεια του.

Υ.Γ: Για να γίνει κάποιος μέλος του Συλλόγου απαιτείται η συμπλήρωση σχετικής αίτησης προς το Διοικητικό Συμβούλιο.

## ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

**Υπεύθυνοι Έκδοσης:** Ιωάννης Ηλιόπουλος, Πένυ Θεολόγη-Γκούτη

**Στο τεύχος αυτό έχουν συμβάλει:**

**Κείμενα:** Ιωάννης Ηλιόπουλος, Πένυ Θεολόγη-Γκούτη, Μαρία Γκοτσοπούλου, Νικόλα Κουγιά, Σπυριδούλα Τσουκαλά

**Γραφιστική επιμέλεια:** Μαρία Ανδριοπούλου

**Φιλολογική επιμέλεια:** Γεωργία Παπαδά

### **Διεύθυνση:**

Πανεπιστημιούπολη, 26 500, Ρίο - Πάτρα

### **Επικοινωνία:**

Τηλέφωνα: 2610969973/2, 2610996732

Fax: 2610.969799

Email: [stmuseum@upatras.gr](mailto:stmuseum@upatras.gr)

<http://www.facebook.com/pages/Museum-of-Science-and-Technology/10982347058588>

**Ώρες επισκέψεων:** 9.00 - 14.00

Από Δευτέρα έως Παρασκευή εκτός από επίσημες αργίες.

**Επισκέψεις ομάδων και εκπαιδευτικά προγράμματα**

